

Εισηγητής: Δ. Παζάρας, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, ΚΑΡΙΝΑ
ΑΒΕΕ

Όπου κι αν κοιτάξουμε γύρω μας υπάρχει πλαστικό. Αποτελεί μεγάλο μέρος των συσκευασιών για τρόφιμα και αναψυκτικά και για τους περισσότερους από εμάς υπάρχει στο σπίτι, στη δουλειά, στο αυτοκίνητο και το λεωφορείο που παίρνουμε για το σχολείο ή το γραφείο. Είναι μέρος της ζωής μας καθώς μέσω αυτού, πίνουμε νερό, ποτίζουμε τα φυτά ή τα χωράφια μας , βάζουμε καύσιμα στα αυτοκίνητά μας ή απλά χρησιμοποιούμε το φυσικό αέριο για την θέρμανση του σπιτιού μας. Η λίστα αυτή, δεν έχει τελειωμό γιατί πολύ απλά το πλαστικό βρίσκεται παντού!

Είναι ένα υλικό τεχνητό, αναλώσιμο και συνθετικό. Ένα υλικό εύπλαστο, ελαφρύ, ευέλικτο, ανθεκτικό στην υγρασία, ισχυρό και σχετικά φθινό. Έχοντας λοιπόν όλα αυτά τα χαρακτηριστικά, διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή μας.

Κλάδος Πλαστικού

Το πλαστικό ως πρώτη ύλη κατασκευής προϊόντων, έχει ένα τεράστιο εύρος εφαρμογής. Ανάλογα με την χρήση του κάθε προϊόντος, μπορεί να χωριστεί σε κάποιες επιμέρους κατηγορίες όπως:

- Πλαστικά που χρησιμοποιούνται για την συσκευασία ή μεταφορά άλλων προϊόντων (τρόφιμα, ποτά , σακούλες, μπετόνια, κ.α.)
- Πλαστικά που χρησιμοποιούνται σε οικοδομές και κατασκευές κυρίως για την μεταφορά υγρών και αερίων αλλά και υλικά μονώσεων κ.α. (σωλήνες, εξαρτήματα, μονώσεις κ.λ.π.)
- Πλαστικά που χρησιμοποιούνται στην αυτοκινητοβιομηχανία
- Πλαστικά που χρησιμοποιούνται ως μέρη άλλων προϊόντων, για χρήσεις που απευθύνονται σε όλο το φάσμα της μεταποίησης.

Ευρωπαϊκή αγορά πλαστικού

Παρά τις αντίξοες συνθήκες λόγω της αστάθειας στην τιμή του πετρελαίου και της κρίσης στις χώρες της Μέσης Ανατολής, ο κλάδος των πλαστικών είναι ένας από τους πλέον αναπτυσσόμενους στην ευρωπαϊκή αγορά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με την Ένωση Πλαστικής Βιομηχανίας (Assosiation Plastics Manufactures), η παγκόσμια παραγωγή πλαστικού από 1,3 εκατ. τόνους το 1950 ανήλθε σε περισσότερο από 260 εκατ. τόνους το 2007. Το ίδιο έτος στην Ευρώπη (Ε.Ε.25 και Νορβηγία, Ελβετία) παρήχθησαν 65 εκατ. τόνοι πλαστικού, που αντιστοιχεί στο 25% της παγκόσμιας παραγωγής για το 2007.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κατασκευαστών Πλαστικού (APME), ο κλάδος της συσκευασίας κατέλαβε την πρώτη θέση στη συνολική κατανάλωση πλαστικού (37%) στην Ευρώπη, ακολουθούμενος από τις «Άλλες χρήσεις» (28%) και η κατανάλωση πλαστικού από τον κλάδο των οικοδομών και κατασκευών (σωλήνες, μονώσεις κλπ.), κάλυψε το 21% της συνολικής κατανάλωσης.

Κατανομή της κατανάλωσης πλαστικού ανά κλάδο στην Ευρώπη (2007)

Συσκευασία	37%
Οικοδομές & Κατασκευές	21%
Άλλες Χρήσεις	28%
Ηλεκτρικά & Ηλεκτρονικά	6%
Αυτοκινητο βιομηχανία	8%

Πηγή: Στοιχεία APME

Ελληνική αγορά πλαστικού

Στην Ελλάδα, ο Κλάδος Πλαστικού, απαρτίζεται και εκπροσωπείται κατά κύριο λόγο από την παραγωγή προϊόντων πλαστικής συσκευασίας και πλαστικών σωλήνων, καθώς η αυτοκινητοβιομηχανία απουσιάζει και ο τρίτος

πόλος εφαρμογών είναι πολύ ευρύς για να μπορέσει κάποιος να ομαδοποιήσει και να αναλύσει τα επιμέρους χαρακτηριστικά του.

Ο Κλάδος πλαστικού στην Ελλάδα αποτελείται τόσο από παραγωγικές μονάδες, όσο και από εμπορικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς ελέγχεται από λίγες μεγάλου μεγέθους μονάδες, οι οποίες έχουν σαν κύρια δραστηριότητά τους την παραγωγή, ενώ ο αριθμός των εισαγωγικών επιχειρήσεων είναι περιορισμένος. Υπάρχουν βεβαίως και αρκετές μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, οι οποίες στοχεύουν συνήθως στην κάλυψη της τοπικής αγοράς.

Η ζήτηση στα πλαστικά προϊόντα συνδέεται άμεσα με την πορεία διαφορετικών κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας, όπως είναι αυτός των κατασκευών και του αγροτικού τομέα, για τους σωλήνες αλλά και όλης της μεταποίησης στο σύνολό της, μιάς και το μεγαλύτερο μέρος του πλαστικού προορίζεται για την συσκευασία όλων των προϊόντων της μεταποίησης. Έτσι λοιπόν, οι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση για τα εξεταζόμενα προϊόντα εξαρτώνται από τη γενικότερη πορεία της οικονομίας, την εξέλιξη των επενδύσεων, τη διαμόρφωση των επιτοκίων και τις χορηγήσεις δανείων κλπ.

Επιπλέον, η αναγκαιότητα όλων των πλαστικών, α) για την υλοποίηση έργων υποδομής (σε δίκτυα ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης και φυσικού αερίου) και β) η αναγκαιότητα για συσκευασία, προστασία ή μεταφορά, όλων των παραγόμενων προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης, καθιστά τον κλάδο πλαστικού, ως έναν από τους πλέον σημαντικούς κλάδους της Ελληνικής οικονομίας.

Πορεία του κλάδου

Οι ομαδοποιημένες πωλήσεις πλαστικών προϊόντων συσκευασίας και σωλήνων για το έτος 2007 φθάνουν το 1,39 δις ευρώ καταγράφοντας αύξηση κατά 7,8% σε σχέση με το 2006 και 21,8% αύξηση σε σχέση με τις πωλήσεις του 2005 .

Πίνακας 1.

	2005	2006	2007
Πωλήσεις πλαστικής συσκευασίας	808.687.095	908.045.804	969.585.723
Πωλήσεις πλαστικών σωλήνων	332.047.649	381.419.074	420.565.734
Σύνολο Πωλήσεων	1.140.736.749	1.289.466.884	1.390.153.464

Σε ευρώ

Πηγή Δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Σύμφωνα με τις ισχύουσες συνθήκες και τάσεις η συνολική εγχώρια αγορά (κατανάλωση σε ποσότητα) των πλαστικών, θα παρουσιάσει μείωση κατά την διετία 2009-2010 επηρεαζόμενη αρνητικά από την παγκόσμια οικονομική ύφεση που έχει επιπτώσεις και στη χώρα μας. Ο εξεταζόμενος κλάδος ήδη δέχεται τις επιπτώσεις αυτού του κλίματος καθώς η βιομηχανική παραγωγή των διαφόρων κλάδων στους οποίους απευθύνεται παρουσιάζουν πτωτική πορεία με αποτέλεσμα να συμπαρασύρεται και ο εξεταζόμενος.

Εξαγωγική Δραστηριότητα

Η ζήτηση σε πλαστικά στην Ελλάδα , καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από την εγχώρια παραγωγή, οι δε εισαγωγές τελικών προϊόντων από πλαστικό, είναι σχετικά περιορισμένες. Όσον αφορά τις εξαγωγές του κλάδου, σύμφωνα με εκτιμήσεις της ICAP, (πίνακες 2 και 3), ανάλογα με τις χρήσεις τους , παρουσιάζουν κάποιες ιδιομορφίες.

Πίνακας 2. ποσοστό εξαγωγών της παραγωγής πλαστικών σωλήνων				
Έτος	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Ποσοστό εξαγωγών
2005	126.000	5.300	19.700	15,63%
2006	127.000	5.400	19.300	15,20%

2007	147.000	5.200	21.500	14,63%
2008	149.000	5.200	23.000	15,44%
<i>Ποσότητα: τόνοι</i>				
<i>Πηγή: Εκτιμήσεις Αγοράς-ICAP</i>				

Πίνακας 3. ποσοστό εξαγωγών της παραγωγής πλαστικής συσκευασίας				
Έτος	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	ποσοστό εξαγωγών
2005	308.000	60.000	80.000	25,97%
2006	329.500	62.500	89.000	27,01%
2007	340.000	64.000	91.000	26,76%
2008	350.000	65.000	93.000	26,57%
<i>Ποσότητα: τόνοι</i>				
<i>Πηγή: Εκτιμήσεις Αγοράς-ICAP</i>				

Πιο συγκεκριμένα, Η συνολική παραγωγή πλαστικών σωλήνων ανήλθε σε 149.000 τόνους το 2008, από 147.000 τόνους το 2007, ενώ η μέση ποσότητα παραγωγής πλαστικών σωλήνων που κατευθύνθηκε στο εξωτερικό, την τελευταία τετραετία ήταν στο 15% περίπου, με τις αντίστοιχες ποσότητες εισαγωγών να περιλαμβάνουν ποσότητες αμελητέες. Αντίθετα, σημαντική θεωρείται η ποσότητα εξαγωγής πλαστικών ειδών συσκευασίας το ίδιο χρονικό διάστημα. Το 2008 ο όγκος των εξαγωγών εκτιμάται σε 93 χιλ. τόνους έναντι 80 χιλ. τόνων το 2005. Την τελευταία τριετία, οι εξαγωγές καλύπτουν ποσοστό 26%-27% επί της συνολικής παραγωγής πλαστικών ειδών συσκευασίας, ενώ η μέση ποσότητα εισαγωγών κυμάνθηκε γύρω στο 19%.

Σύγχρονες Τάσεις

Το πλαστικό, στην πορεία του, κατάφερε να ενσωματώσει πολλά θετικά ως προς την χρήση του χαρακτηριστικά. Το ότι δεν σκουριάζει, δεν αλλοιώνεται, δεν σαπίζει, ή δεν μouxλιάζει, οδήγησε πολλούς να διαμορφώσουν την άποψη, ότι το πλαστικό ως υλικό δεν πεθαίνει. Έτσι λοιπόν μετά από έντονες πιέσεις οικολογικών και άλλων οργανώσεων ή φορέων ανταγωνιστικών υλικών, διαμορφώνονται οι σύγχρονες τάσεις στο κλάδο του πλαστικού, που δεν είναι άλλες από την μετεξέλιξη και μετατροπή των προϊόντων αυτών, σε προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον.

Η προστασία του περιβάλλοντος εμπεριέχει πολλές παραμέτρους και δράσεις, σε όλη την παραγωγική αλυσίδα του πλαστικού. Από την πρώτη ύλη, την παραγωγή του προϊόντος, την συσκευασία του, τη σήμανσή του, την διαχείριση των αποβλήτων και τέλος την ανακύκλωση όλων των παραπάνω. Ενδεικτικά η οδηγία 94/62/EK της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας εισάγει ένα γενικό πλαίσιο πολιτικής για την προώθηση της αξιοποίησης των αποβλήτων συσκευασίας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλοντας τη διαλογή στην πηγή και καθορίζοντας ποσοτικούς στόχους. Επίσης, η Κοινοτική Οδηγία REACH για την παραγωγή πλαστικών σωλήνων από PVC, εισάγει την υποχρεωτική χρήση οργανικών σταθεροποιητών, σε πλήρη αντικατάσταση των ήδη χρησιμοποιούμενων, μη οικολογικών, πρόσθετων πρώτων υλών. Οι Κοινοτικές αυτές Οδηγίες υποχρεώνουν όλα τα Κράτη Μέλη, στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με το Κοινοτικό δίκαιο αλλά και την δημιουργία Εθνικών οργανισμών ή φορέων για τον έλεγχο και διαχείριση των παραπάνω.

Ακόμη, πέραν της οικολογικής ευαισθησίας που διέπει την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ένας άλλος τομέας πολύ σημαντικός, είναι η θέσπιση κοινών Ευρωπαϊκών Προτύπων, ώστε όλα τα υλικά που διακινούνται μεταξύ των χωρών μελών της Ένωσης να έχουν ένα κοινό πιστοποιητικό συμμόρφωσης με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα.

Καινοτομία και Επενδύσεις

Το πλαστικό από την γέννησή του και η καινοτομία συνδέονται άμεσα. Η καινοτομία και η ύπαρξη οργανωμένου τμήματος έρευνας και ανάπτυξης, αποτελεί μονόδρομο στον έντονα ανταγωνιστικό κλάδο του πλαστικού, με σκοπό την παρακολούθηση όλων των τεχνολογικών εξελίξεων, αλλά και την ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών.

Σαν υλικό, δίνει τη δυνατότητα εύκολης μορφοποίησης και ανάμιξής με άλλα υλικά που μεταβάλλουν και τροποποιούν εκ βάθρων όλα τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητές του. Στο πλαίσιο αυτό, οι επιχειρήσεις του κλάδου επενδύουν συνεχώς σε νέες τεχνολογίες, προκειμένου να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους, δίνοντάς τους πιο ελκυστικά χαρακτηριστικά και καθιστώντας τα, πιο ανταγωνιστικά έναντι των άλλων εναλλακτικών υλικών.

Η βιομηχανία πλαστικών ειδών παρουσιάζει διαχρονικά αξιόλογη επενδυτική δραστηριότητα. Όπως προκύπτει από την έρευνα της ΕΣΥΕ (πίνακας 4.), το χρονικό διάστημα 2000-2005, η μέση ετήσια αξία ακαθάριστων επενδύσεων διαμορφώνεται στα 88,5 εκατομμύρια, ενώ μόνο για το 2005 η συνολική αξία των ακαθάριστων επενδύσεων διαμορφώθηκε στα €78,4 εκ. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών (51,4%) κάλυψαν οι επενδύσεις σε μηχανήματα και λοιπό μηχανολογικό εξοπλισμό και ακολούθησαν τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις με ποσοστό 34,4%.

Πίνακας 4. Ακαθάριστες επενδύσεις του κλάδου παραγωγής πλαστικών προϊόντων (2000-2005)						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	57.691	55.645	58.853	38.577	35.168	40.304
Κτίρια και εγκαταστάσεις	17.803	20.603	20.409	19.047	15.040	26.992
Γήπεδα και οικόπεδα	4.771	4.655	4.764	2.595	9.959	4.925
Μεταφορικά μέσα	2.758	2.638	2.426	2.201	2.772	1.970
Έπιπλα και μηχανολογικός εξοπλισμός	4.161	3.753	4.155	3.550	4.603	3.271
Ασώματες ακινητοποιήσεις	14.921	9.287	7.589	6.040	15.675	974
Σύνολο επενδύσεων	102.104	96.581	98.196	72.010	83.217	78.435
<i>Αξία σε € χιλ.</i>						
<i>Πηγή: Ετήσιες Βιομηχανικές Έρευνες – ΕΣΥΕ</i>						

Προοπτικές και Προσκόμματα από το εξωτερικό περιβάλλον

Οι αναπτυξιακές προοπτικές για τις εταιρίες του κλάδου, εστιάζονται στο δίπολο ανάπτυξης νέων, καινοτόμων και οικολογικών προϊόντων και στη διεύρυνση των αγορών στόχου για τα προϊόντα αυτά. Στην πορεία τους για την επίτευξη του στόχου αυτού, οι επιχειρήσεις του πλαστικού κλάδου αντιμετωπίζουν διάφορα προσκόμματα. Αυτά αναλύονται ακολούθως :

Το κόστος των πρώτων υλών παίζει καθοριστικό παράγοντα στην διαμόρφωση της τιμής των προϊόντων, μιας και συμμετέχει στο κόστος από 65% έως και 80%. Επιπλέον τα πολυμερή που χρησιμοποιούνται σαν πρώτη ύλη, είναι άμεσα εξαρτώμενα με την εξέλιξη της τιμής του αργού πετρελαίου

και σε περιόδους όπως το 2008, όπου η τιμή του έφτασε τα 98\$/ βαρέλι, τα πλαστικά δέχονται ισχυρές πιέσεις από άλλα υποκατάστατα υλικά.

Η προσπάθεια διεθνοποίησης των εταιριών του κλάδου, απαιτεί σημαντικά κεφάλαια. Προκειμένου να εισέλθουν παραγωγικά σε νέες αγορές, και να δραστηριοποιηθούν με αξιώσεις, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό και επιπλέον έχουν να αντιμετωπίσουν έντονο ανταγωνισμό από υφιστάμενες επιχειρήσεις που έχουν εδραιώσει την θέση τους στην αγορά. Εναλλακτικά μπορούν να δραστηριοποιηθούν μέσω εξαγωγής των προϊόντων, αλλά σε πολλές κατηγορίες πλαστικών, ο όγκος τους αποτελεί απαγορευτικό παράγοντα στην διαμόρφωση μια ανταγωνιστικής τιμής, καθώς έχουν πολύ ψηλό κόστος μεταφοράς.

Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι εισαγωγές και πωλήσεις από τρίτες χώρες, οι οποίες παράγουν προϊόντα σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές (λόγω χαμηλού εργατικού κόστους) και διεισδύουν στις υφιστάμενες αγορές με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Οι παράγοντες αυτοί συντελούν στην όξυνση του ανταγωνισμού, τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά, γεγονός που αναγκάζει τις επιχειρήσεις να συμπίεσουν τα περιθώρια κέρδους τους, ωθούμενες σε ανταγωνισμό τιμών, εξαιτίας και της υπερβάλλουσας προσφοράς που υπάρχει σε επί μέρους τομείς της εξεταζόμενης αγοράς.

Η οικονομική κρίση και η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας οδηγεί σε συρρίκνωση του παραγωγικού τομέα σε πολλούς κλάδους της ελληνικής μεταποίησης δημιουργώντας τεράστια προβλήματα ρευστότητας και έλλειψη κεφαλαίων για επενδύσεις και ανάπτυξη νέων προϊόντων, με αναβαθμισμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά και πιο ανταγωνιστικά στην διεθνή σκακιέρα.

Πολλοί παράγοντες της αγοράς αναφέρουν ότι το φαινόμενο της ύπαρξης αθέμιτου ανταγωνισμού παίρνει μεγάλες διαστάσεις και καταγγέλλουν την διάθεση πλαστικών προϊόντων (εσωτερικής ή εισαγόμενης προέλευσης), οι οποίοι παράγονται χωρίς προδιαγραφές και χωρίς κανένα κρατικό έλεγχο ποιότητας.

Ανασταλτικά για την ανάπτυξη του κλάδου θεωρείται πως λειτουργεί η μεγάλη καθυστέρηση πληρωμών από το Δημόσιο, η οποία αφήνει εκτεθειμένες πολλές επιχειρήσεις και κυρίως επιχειρήσεις που απευθύνονται με τα προϊόντα τους στις κατασκευές, την οικοδομή και τα έργα υποδομής.

Το σχετικά μικρό μέγεθος της ελληνικής αγοράς, σε συνδυασμό με τα υψηλά κεφάλαια που απαιτούν οι οργανωμένες εξαγωγές και τα ακόμη υψηλότερα που απαιτούνται για την εγκατάσταση παραγωγής σε άλλες βαλκανικές έστω αγορές, αποτελούν αρνητικό σημείο για την ανάπτυξη των μικρότερων επιχειρήσεων του κλάδου.

Προτάσεις ανάπτυξης του κλάδου και βελτίωσης του εξωτερικού περιβάλλοντος

Ο κλάδος παραγωγής πλαστικών προϊόντων, για να μπορέσει να αναπτυχθεί περαιτέρω στην Ελλάδα και να βελτιώσει την εξωστρέφεια του, θα πρέπει μέσα από την καινοτομία και την ποιότητα να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους παραγωγούς, άλλων χωρών. Επιπλέον, μέσα από την καινοτομία και την ποιότητα θα μπορέσει να περιορίσει την επίδραση του υψηλότερου κόστους παραγωγής, μέσω της προστιθέμενης αξίας που θα μπορεί να προσδώσει στο προϊόν. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει :

α) Ο έλληνας παραγωγός να παρακολουθεί στενά όλες τις τεχνολογικές εξελίξεις σε θέματα ποιότητας και αύξησης της παραγωγικότητας.

β) Να θεωρεί ως δεδομένη, την εναρμόνιση του παραγόμενου προϊόντος με τις Κοινοτικές οδηγίες, ως προς την φιλικότητα του απέναντι στο περιβάλλον.

γ) Να θέτει τα υψηλότερα standards παραγωγής στο προϊόν, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές ποιότητας και

δ) Να μεριμνά ώστε όλα τα παραγόμενα προϊόντα, να διαθέτουν όλες τις απαραίτητες πιστοποιήσεις, από κοινά αποδεκτούς φορείς πιστοποίησης.

Η συνδρομή της πολιτείας κρίνεται απολύτως απαραίτητη για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου και την βελτίωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Ειδικά τώρα που η οικονομική κρίση επιδρά πολύ αρνητικά σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας των παραγωγικών μονάδων. Η κρίση αυτή κρύβει και πολλές ευκαιρίες, που όμως για να μπορέσουν να αξιοποιηθούν στο έπακρο, θα πρέπει η πολιτεία να αναλάβει συγκεκριμένες δράσεις και πρωτοβουλίες. Αυτές είναι οι ακόλουθες :

- Διαμόρφωση μιας σύγχρονης στρατηγικής καινοτομίας, μέσα από δράσεις και πολιτικές, ουσιαστικής σύνδεσης παιδείας και παραγωγής.
- Δημιουργία εθνικών φορέων πιστοποίησης όλων των παραγόμενων προϊόντων της ελληνικής επικράτειας, με βάση τις κοινοτικές κατευθύνσεις
- Εισαγωγή αυστηρών προδιαγραφών ποιότητας σε όλες τις προμήθειες του δημοσίου.
- Δημιουργία μηχανισμών ελέγχου για την εξάλειψη φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού λόγω της κυκλοφορίας προϊόντων 'μαϊμού' με παραπλανητική σήμανση .
- Επίσπευση των διαδικασιών επίλυσης δικαστικών διαφορών, με τις χώρες των Βαλκανίων.
- Θέσπιση επιπλέον κινήτρων για δράσεις διεθνοποίησης των ελληνικών επιχειρήσεων.
- Επίσπευση της πληρωμής όλων των προμηθευτών του δημοσίου.

Κλείνοντας την εισήγηση αυτή, δεν θα μπορούσα να παραλείψω τον ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο του τραπεζικού συστήματος. Η στήριξη των τραπεζών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου και την βελτίωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, οι βιομηχανίες πλαστικού, λειτουργώντας σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον, οφείλουν να επενδύουν συνεχώς σε νέες τεχνολογίες και εκσυγχρονισμό του μηχανολογικού τους εξοπλισμού. Αυτό προϋποθέτει κατ' αρχήν την επάρκεια πηγών χρηματοδότησης και κατά δεύτερο την άντληση κεφαλαίων με χαμηλό κόστος.

Καμία Ελληνική Βιομηχανία Πλαστικού δεν θα είναι σε θέση να σταθεί με αξιώσεις είτε στην Ελληνική αγορά είτε στο εξωτερικό εάν προηγουμένως, δεν περιορίσει το ανά μονάδα κόστος παραγωγής. Λαμβάνοντας κανείς υπ όψιν, το πολύ ψηλό ποσοστό που καταλαμβάνει η πρώτη ύλη στο συνολικό κόστος (65%-80%), μπορεί πιο εύκολα να αντιληφθεί, ότι τα περιθώρια μείωσης του κόστους είναι πολύ μικρά. Έτσι λοιπόν, η άντληση κεφαλαίων με χαμηλό κόστος από τις τράπεζες, σε συνδυασμό με την συνδρομή της πολιτείας σε όσα προαναφέρθηκαν, είναι ίσως τα μοναδικά, ουσιαστικά εργαλεία μείωσης του κόστους.